

Debreceni Katolikus Figyelő

130

A Szent Anna Főplébánia értesítője

**„Tegyetek fogadalmat
és teljesítsétek azt a mi
Urunknak, Istenünknek!”
(Zsolt 76, 12)**

Jan Van Eyck – Keresztre feszítés (részlet)

Böjtölés a győzelem érdekében

A böjtölés nem jelenthet öncélt az életünkben. A böjtölés jelentőségének megértéséhez szem előtt kell tartanunk az ember testi-lelki lényegi egységét. A böjtölés szerves eleme annak a felkészülésnek, ahogyan az ember találkozni akar Urával és Istenével. A böjt ennek az átfogó felkészülésnek a testi dimenzióját képezi. A Biblia tanúsága szerint az ember böjtölt valami számára fontos, nagy jelentőségű esemény előtt, ezért a böjtölés elvitathatatlan része annak a felkészülési folyamatnak, amelynek jelölésére a Szentírás a megszentelődés fogalmát használja.

Mielőtt Isten beszélt volna Mózeshez a Sinai hegyen, megparancsolta népének: „Ma és holnap készüljenek elő, mossák ki ruhájukat, és harmadnapra legyenek készen” (Kiv 19,10k). Antióchiában az egyház imádkozott és böjtölt a Barnabás és Saul misszióba indítása előtt: „Egy nap, amikor az istentiszteletet tartották és böjtöltek, így szólt hozzájuk a Szentlélek: »Rendeljétek nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyet szántam nekik!« Erre böjtöt tartottak, majd rájuk tették kezüket, és útnak bocsátották őket” (ApCsel 13, 2k).

A böjtölés előkészít a találkozásra Istennel. Keresztelő Szent János egész egzisztenciája egyetlen nagyszabású előkészület az Úr napjára, és „így prédikált: »Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!« Ő az, akire Izajás próféta utal, amikor ezeket mondja: »A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!«” (Mt 3, 2k).

A zsidó misztikus – előkészületében a mennyei való érintkezésre – húsz napig ül a földön, csak salátafélékkel táplálkozik, csak vizet iszik, nem néz asszonyra és arra, ami színes (pl. fotó, plakát, újság stb.) és óránként ismételt héber imákat.

A diakónus-, pap- és püspökszentelés előtt is ajánlatos a böjtölés, noha ez ma már nem előírás.

A böjtölés és az imádság mindig együtt jár, mint két egyidejű cselekvés. Ennek hátterében az a mély tapasztalat fedezhető fel, hogy nem fordulhatok jól végzett előkészület nélkül – mintegy halálos ugrással (per salto mortale) – a menny felé, hanem legalább olyan jó előkészületet kell végezni, mint egy nagy jelentőségű ünnepre.

A böjtölés alkalmas előkészületként az Istennel való találkozásra, mivel helyet készít bennünk a hétköznapiól eltérő, új tapasztalatnak. A lemondás a hétköznapi megszokott ritmusához tartozó normalitásról – amelyhez hozzátartozik az étkezés – szabadbá, befogadóvá tesz valami más észlelésére, érzékelésére.

folytatás a 2. oldalon ►

- A lemondás semmi esetre sem jelentheti életünk testi összetevőjének a leértékelését, hanem testben történő megnyílásunk a lelki, misztikus észlelésekre.

Amikor Jézus a pusztába vonult imádkozni és böjtölni, Istennek, mennyei Atyjának megtapasztalása helyett a kísértőt kellett megtapasztalnia. Amit a kísértő el akart érni Jézusnál, úgy tűnt, hogy csak jó lehet számára. Semmi abszurdot nem kért Jézustól, hanem azt, hogy gondoljon magára, és tegyen jót önmagának azaz, hogy kenyeret varázsol éhségének csillapítására. Jézus *„amikor negyven napon át a földi tápláléktól megtartóztatta magát, megszentelte böjtjével az önfegyelmzésnek ezt a módját. A sátán minden cselvetését legyőzve megtanított arra, hogy a romlás kovászának ellenálljunk, így méltó lélekkel ünnepeljük a Húsvét szent titkát, és az örök húsvétra is eljussunk”* (nagyböjt 1. vasárnapi prefáció).

Ha pedig Jézus Isten Fia, ahogyan megkeresztelkedésekor kinyilvánult, akkor bizonyítsa be, és vegye igénybe az angyalok szolgálatát, mint valami mentőcsapatot. Jézus visszautasította a hírnévszerzést sátáni áron. Jézus nem használta fel Isten hatalmát saját hírneve, dicsősége növelésére. Nem szállt alá a templom tetejéről, mint ahogyan nem szállt le a keresztről sem. Egész életében kereste az Atya dicsőségét (vö. Jn 7, 18; 8, 50), hogy valóra váltsa: *„De ha én az Isten ujjával üzöm ki az ördögöket, akkor már közel van hozzátok az Isten országa. Amikor az erős ember fegyveresen őrzi házáat, biztonságban van vagyona. De ha egy erősebb megtámadja és legyőzi, akkor elveszi fegyverét, amiben bízott, és a zsákmányt szétosztja”* (Lk 11, 20-22).

A harmadik kísértés: Krisztus királysága öltözködjön politikai birodalomba. Jézus földi hatalomnélküliségét cserélje fel politikai/katonai hatalomra, és keresse saját hatalmát.

A hatalomért és az uralkodásért adja el a lelkét, és ezzel játssza önmagát a sátán kezére. Forduljon el Istentől teljesen. Hatalomimádat = sátánimádat. Miért viselné el ellenfelei hatalmaskodását?

A kísértés visszautasításában Jézus feltétlenül igenli az első parancsot; ezáltal tiszteli és szereti az embert. A politikai messiásideál összeegyeztethetetlen külde-

Az öröm

Az öröm olyan érzés, derűs, vidám lelkiület, amely átjárja az egész bensőnket. Ragyog az arc, és ezt valaki vagy valami váltja ki. Kiváltja a jó, a szép és a szent ránk gyakorolt hatása. A földi örömök múlt-konyak és azokat több dolog árnyékolja be: sok negatívum, fájdalom, betegség, üldöztetés, alapvető dolgok hiánya. A Biblia tanításai erre vonatkozóan is minden korban igaznak bizonyulnak. Az Úrban való öröm mara-dandó. Az Úr közel van. Az Úrban örüljete! Figyeljünk ezért erre!

Minek örülhetünk?

1. Az életnek, az egészségnek, mert az Úr ajándéka. Örömet váltanak ki az igazi szellemi-lelki-baráti találko-

- tésével. A kísértő hazugsága, hogy Jézust az egész világra kiterjedő hatalommal akarja megtisztelni. Ez az egyetemes hatalom azonban Jézusé: *„Én kaptam minden hatalmat égen és földön”* (Mt 28, 18).

A kísértések visszautasításakor Jézus bibliaértelmezést folytatott a sátánnal, és határozottan rámutatott arra, hogy milyen könnyen manipulálható, az önös akarat szolgálatába állítható a Szentírás, ha megpróbálják a középpontja, Isten nélkül magyarázni és alkalmazni az életünkre.

A kísértő mindhárom próbálkozásával azt akarta volna elérni, hogy Jézus viselkedjen az emberek szemében elfogadott módon: legyen egészségesen önző (kenyér), gondoljon a saját hírnevére (templompárkány) és ragadja meg a hatalom megszerzésének az alkalmát (a világ birodalmai). Ebben a normalitásban bújik meg az ördögi.

Egyedül Jézus Krisztus, Isten emberré lett Fia (és mindenki más a vele való egyesülés mértékében) képes a teljes, hiteles emberi létezés megvalósítására, mert csak ő élte életét minden kísértés ellenére a maga teljes igazságában, mint állandó isteni ajándékot. Ezért tartsunk vele a böjtölésben, és az imádkozásban is maradjunk őbenne! 🙏

Krakomperger Zoltán

zások. Érezni a kapcsolatból a lényegét: jó, hogy vagy! Így is, ilyenek is elfogadnak.

2. Felemelő örömet ad sokak számára az elvégzett munka. Hosszú távra kihat az ember személyiségére a közösségben végzett munka. Ebben jó megtapasztalni, hogy mindenki fontos.

3. Különösen fontos a megszabadulás öröme: betegségből, börtönből, száműzetésből való hazatérés, magunk mögött hagyva sok kint és nyomort.

4. Egyedülálló a beérkezés, hazatérés, révbe érés öröme, ahol nem vagyok útban, hanem az itthon-lét öröme mondatja: megérte a küzdelmet.

5. Legnagyobb öröm megtapasztalni az Úrral való találkozás, együttlét boldogságát. Itt a földön még ez is

elmúlhat, beárnyékolja a földi lét, de odaát ez adja a teljességet: örülni Neki és Vele, és hogy ez az öröm nem múlik el.

6. A megtérés és a bűnbánat öröme azért jelentős, mert az Úr áldásával találkozik a lélek. Nem nyomaszt a múlt, a bűn. Hisszük mi is: nagyobb az öröm a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon. Ez is bizonyítja: nincs teljesen elhibázott élet, mert az őszinte bánatra megnyílik a menny kapuja.

7. Érett lelkeségre vall, ha valaki tud örülni a másik emberrel, és nem irigy más örömére.

8. Jézus tanításában benne van: azért jöttem, hogy örömük legyen, és ez teljes legyen. Örömet, fényt sugározzunk, és lesz hatása!

Orosz Lőrinc, nyugalmazott plébános

Báránfelhő

Szél fújt oda, szél fújt onnan tova,
gyöngye szellő, tavaszi szél.

Őz a réten friss hóban térdén,
álma szeméből kék égre szállt.

Szél fújt oda, szél fújt onnan tova,
ej, micsoda viharos szél.

Dr. Milbik József

A böjt magasztos célja

A bűnbánó böjtnek magasztos célja van: megtisztítja és felemeli a testet és a lelket, hogy alkalmasabbá váljunk Isten igéjének befogadására és megértésére.

Többféle böjt közül választhatunk. Tudatosan böjtölni vallási, spirituális, vagy egészségügyi okokból szoktak. A vezeklő tudatos böjt mélyebb önátadás (vö. Mt 6, 16-24), és nem álszent alakoskodás. Őseink Istenbe vetett mély hittel éltek és követték a kötelező egyházi böjtös napokat. Böjtöltek a családi békéért, beteg családtag meggyógyulásáért vagy a haldokló ember szép (könnyed) haláláért.

Böjtnapot tartottak a faluban a jégverés, árvíz, döghalál, járványok, tűzvész, háború miatt. (Hadd idézzek édesanyám fohászából: „Jó Uram, ments meg minket tűztől, víztől, hirtelen haláltól, rossz ember szándékától!”) Példát mutattak étkezésükkel az Istenbe vetett hitükről, bizodalmukról. Az imádságos böjt idején a belső elcsendesülésben az Istenember szenvedését felidézve saját terhüket könnyebbnek érezték.

Nagyanyáink, szüleink böjti-nagyböjti ételeiket a megtermelt vagy begyűjtött ételállományukból, az időszaknak megfelelő alapanyagokból készítették a hamulúggal kísúrolt a zsírtól, húsiától megtisztított főzőedényekben.

Erdélyben az év nagy részében rendelkezésre állt a sóval tartósított juhtúró, melyet üstben készült kukoricaliszból rétegelt puliszkával ettünk (egy réteg puliszka egy réteg rámorzsolt túró) ecetes hagyma vagy szilvalekvár kíséretével.

Magyar nyelvterületenként, tájegységenként változó böjtös étrend szerint a szokásokhoz híven készítették el az ételt, melyet a mértékletesség szigorú betartásával fogyasztottak el. A böjti egyfogásos ételek sem voltak unalmasak, egyoldalúak. A grízes, ízes vagy mákos térsza, lilakáposzta, törtbab vagy egyszerű húsmentes levesek: torma-, cibere- vagy káposztaleves, az ésszerű egészséges táplálkozásról és nem a test sa nyargatásáról szólt. Itt szabadjon megemlítenem, az édesanyám aszalt szilvás bablevesét, mert aki evett belőle, annak finom ízét el nem feledhette, mint a deszszerként készített egyszerű málé süteményét, melyet kukoricaliszból sütött.

Mit jelent a mai kor embere számára a böjt? Amikor már nem elég a lemondás a húsetelekről, jelentheti az alkoholfogyasztástól, dohányzástól, erkölcstelen szórakozástól való tartózkodást is.

Őseink hitének mélységével vágyunk-e a testi-lelki megtisztulásra, hogy a húsvétvárás nagyböjtjében Istenhez közelebb kerülve, a megújult étellel fogékonyabbá válhassunk az Isten titkainak megértésére?

Csíki Éva

Szent Erzsébet a Mária-légiósoknál

SVETITSES ÓVODÁSOK SZENT ERZSÉBETRŐL SZÓLÓ ELŐADÁSA

Kedves hagyomány, hogy a Svetits Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium (röviden: a Svetits) egy óvodás csoportja novemberben, Árpád-házi Szent Erzsébet névünnepe táján kis „színelőadást” mutat be a Mária-légiósoknak a névadó szent élettörténetéről. Az idén a nézők sorait bővítették az egyházközség Idősek Akadémiájának hallgatói is. Ezúttal a Cserepesné Marianna és Molnárné Andrea óvó nénik csoportja, a Halacszkák mutatták be a műsort.

Ha nagyjából ismerjük is Árpád-házi Szent Erzsébetünk életét, jólesik újra és újra felidézni magunkban életútját. Hiszen nem akárcik volt az Árpád-házi II. Endre (András) király és a német Meráni házból származó Gertrúd királyné leánya, aki „mellesleg” a második honalapító IV. Béla királyunk testvére is volt. Hogy Szt. Erzsébet számos méltatója közt csak Prohászka Ottokár püspököt idézzem: „... a 24 évesen halott lett Erzsébet a kereszténység öröme, dicsősége, a keresztény asszony-ideál”. (Idéztem Katona István püspök nyomán.)

Szt. Erzsébet (1207–1231) a mai Sárospatakon született. (A „mai” jelzőnek értelme van, mert a várost csak 1883-tól nevezik így. De ez egy külön tanulmány témája lehetne.) Kisgyermekként került el Tübingiába, hogy – a kor szokásaihoz híven – kijelölt férjének családi körében nevelkedjék. A jelölt korai elhunytja miatt ennek testvéréhez, Lajoshoz adták feleségül. A „kényszerházasság” tiszta, őszinte, kölcsönös szerelmen alapuló kapcsolattá vált. Lajost keresztes hadjáratba menet járvány ragadta el. Ettől kezdve ő és gyermekei teljesen az anyósa, Zsófia gyűlölködő szeszélyeinek voltak alávetve. Miért volt a Zsófia (és sok udvari személy) ellen-

szenvé? Mert Erzsébet kora gyermekkorától szerény, a szegényeken segítő, jóságos természetű volt, akitől féltetni kellett a királyi vagyon „elherdálását”. Ezért Lajos halála után Erzsébet az áskálódások, sőt nyílt támadások elől gyermekeivel együtt elhagyta Wartburg várát. Azok közt, és úgy élt, mint akiken eddig segített, akiket gondozott. Kétkezi munkájából tartotta fenn magát és gyermekeit. Majd mikor özvegyi jussát megkapta, kórházat építtetett, ahol ismét segíthette szegényeit, ápolhatta, gondozhatta őket. 1231. novemberi halála után alig néhány évvel megtörtént szentté avatása.

Melyik gyermek ne szeretne király, királynő stb. lenni? Hát itt beleélhették magukat ilyen szerepbe is! De nem volt oka a búsulásra, pláne nem irigykedésre, (ami valljuk be, oly gyakori a felnőttek között) annak sem, aki nem lehetett ilyen „előkelő szereplő”. Hiszen a közös verselésben, éneklésben mindenki szerepelt. A cseppségek olyan lelkesen mondták, dalolták a közös szövegeket! Emelkedtek a kicsi kezek, dobantak az apró lábak, mutatták kicsi szívüket az ujjacskák, mert ők fényt akartak, világítani vágytak, hiszen Jézust várták, akit – az ének szavaival szólva – minden nap áldani óhajtottak.

Köszönjük, gyermekek, köszönjük, óvó nénik!

Bérces Mária Klára

Fotó: Lalit Bali – Pexels.com

Violetta

Pár nap, s kirándulásainkon rábukkanhatunk a címadó növényre, vagyis az ibolyára (latinul: *Viola*). A kb. 450 fajt számláló nemzetségéből a Kárpát-medencében 23 őshonos, közülük legismertebb az illatos ibolya, másként bájos ibolya, fácsinka, vénuszvirág (s a háromszínű árvácska v. vadárvácska, szentháromságfű). A félárnyékos erdők, cserjések lakója, kertbe, erkélyre is telepíthető.

Eszétikái adottságain túl ismert gyógynövény (idegnyugtató, izzasztó, magas vérnyomást csökkentő, köptető, vértisztító), étel-italkülönlegességek alapja (pl. főzelék, saláta, szörp, koktél, kandírozva tortadísz – e csemegét Sisi királyné rajongta), valamint üde-halvány, nem hivalkodó, ám elbűvölő illatanyaga a parfümpar tén legdrágább, legkeresettebb természetes eredetű olaja.

A tavaszi napéjegylenlőség ünnepén az anatóliai fríggek a föld termékenységét adó *Kübelé* istenanya szentélyében az áldozati fenyőre ibolyát hintettek, mivel az *Attisz* szír istenség véréből lett.

Általunk használt neve, ennek története a görög kultúráig vezet: *Zeus*t érzelmi szál fűzte *Io* fiatal szűzhöz, a lányt (félve felesége haragjától, sic!), ibolyamezőn legelő, üszövé változtatta. Másik görög vonal: *Perszephoné* tavaszistennő lába nyomán kelt életre (erre emlékeztén a francia Bretagne lakói nagypénteken kikeletcsalogatóként ültetik), illetve amikor őt tarka virágcsokorszedés közben *Hadész* elrabolja, a hervadó köteg az alvilágban ibolyacsokorra lesz; továbbá *Afrodité*-t, a szerelem, szépség, virágok istennőjét ibolyából font koszorúval ábrázolták.

A császárkori Róma az örületig fokozta az ibolyakultuszt: *Vergilius* szerint minden háznál volt violarium, eképp valamelyik császár saját illattárában bódította a vendégeit, közülük többen megfulladtak. *Atlasz* leánya ibolyává változva tudott elmenekülni *Apolló* elől.

Az ókortól az egyszerű, természetes szépség hordozója, szerelem s termékenység jelkép. Egész eurázsiai elterjedése révén e nagytérség szinte összes mitológiai kincsében szerepel (hangsúlyosan kontinensünk skandináv s flamand részén), gyakran a föld s ég istenének virágaként. A középkori vándorénekesek hálás témája, virágnyelvükön a lila ibolya a hűség, a szerénység, a fehér az elfogulatlanság szimbóluma. A népi jóslások, babonás varázslások se kerültk: például aki ibolyával megdörzsöli a szemét, kerülnek a betegségek, aki ibolyagyökeret köt a lábára, nem érik utol...

A korabeli Európa főúri-, kolostor- s várkertjei előszeretettel természetettek ibolyát. Napóleon születésnapjára (majd temetésére) hívei mindig ibolyát küldtek. Toulouse-ban aranyibolyát kapott a trubadúrversenyek győztese.

Régi mohamedán legenda szerint a szomorkodó Ádámot *Gábiel* arkangyal vigasztalta meg, mire Ősatyánk örömkönnyekeket hullatott, majd ezek helyén ibolyatövek sarjadtak.

A keresztény ábrázolás szintén él jelkép értékeivel: alázatosság, szerénység, *Mária* szerénysége; bíbor-lila színe *Jézus* szenvedéseire, mennyei királyságára utal. Régi *Mária*-énekekben a *Szűzanya* ibolyabokor, ibolyaerdő. A középkorban elterjedt neve (*Vigilia*) után a virasztást, a nagybőjtöt idézte.

(Érdemes figyelni az ibolya jelkép-tartalmának, üzenetének „új ember lesz a régiből” léptékű kultúrtörténeti fejlődésére, finomulására, dimenzióváltozására – igen beszédes! Gyöngye ibolyaillat-árnyalattal szólva: a profán vulgáris és természetes bálványkorlátok közt s igazságában révülve önmaga bővületében tobzódik, ám egyhelyben topog, míg a Teremtő mind mélyebb rejtékű Titkaira megvilágosodó egyre magasabb szellemi s erkölcsi szférákba jutva új s új Fényekre és Igazságokra eszmél, azaz a tér/idő-végtelenből a Tér/Idő-végtelenbe ér. Viszont ne tévedjünk: a mennyiség-minőség jó-rosszviadala itt is dúl, s biza nem törvényszerű, hogy minden változás fejlődés is...)

Honfoglaló eleink már sztyepei vándorlásukkor ismerték, nívós virágkultúrájukba emelve tisztelték az ibolyát, ennek folytatóságaként a Kárpát-házban az Árpád-kortól vannak tradicionális tenyész helyei. *Zrínyi Ilona* munkácsi várkertjében, más virágok mellett, méltán messzi földön híres-nevezetes ibolyatartás és nemesítés folyt.

Magyar nyelvű első írásos említései még *viola* néven szerepelnek: az 1400 körül íródott *Besztercei szószerkesztés*-ben, 1502-ből *Calepius* latin-magyar szótárában, 1533-ból *Murmeliuss* szójegyzékében. *Szikszai Fabriczius Balázs* 1590-ben kiadott latin-magyar szójegyzékében a *viola* mellett *iuolya* formával előbukkan az ibolya kifejezés használata.

Máig gyakran választott, kedves, elegáns csengésű női nevünk az *Ibolya*, a *Viola*, a *Vénkertben* utcák nevei. Irodalmi, képzőművészeti vonatkozása végeláthatatlan. Ezért, míg eltelnék e napok, hogy ismét gyönyörködhessük egyszerűségétől nemes pompáját, illatát, vázalkozásképp szemezgessünk a sorok, csendéletek bőségzavarából. Indításként a legismertebb, íme, *Weöres Sándortól* – furfangos kíváncsi nyitottsággal idézzük, értsük, hisz a költő saját bevallása szerint jellemzően nem írt gyerekverseket: „*Mély erdőn ibolya-virág, / elrejt jól a boróka-ág. / Minek is rejt az az ág, / gyere, tágas a világ! / Mély erdőn ibolya-virág.*” Szép s áldott tavaszt kívánok mindenkinek!

Dr. Milbik József

Francia vígjáték magyar szemmel

A BALFÁCÁNT VACSORÁRA C. VÍGJÁTÉK MARGÓJÁRA

Szeretem a színházat, azaz inkább a színműveket. A jó színműveket. Azokat a klasszikus értelemben vett színdarabokat, amelyek szórakoztatnak, de nevelnek is. Amelyek katarzist tudnak kiváltani belőlem: a jó jellemeket megszeretem, a rosszakat pedig elítélem. Így válok magam is jobbá (tragédiák, drámák esetén). Vígjáték esetében – mint a fentebbi darabnál is, más a helyzet. Nem megrendült együttérzést vagy elutasítást vált ki belőlem, a nézőből, de azt azért megköveteli, hogy a nevetésen túl, itt is ébredjen fel bennem a vágy: ami jó, az követendő, a rosszat pedig el kell utasítani. Míg szórakozom, gondolkodjam is el saját és szűkebb/tágabb környezetem helyzetén...

Tetszett-e Francis Veber alcímében jelzett színdarabja? Igen. Bevallom, az is jól esett, hogy két év valóságos „színházböjtje” után végre ismét mehettem színházba, de tetszett maga a darab, no és a rendezés (Ilja Bocsarnikovsz), meg a kitűnő alakítások, különösen a Pierre-t, a párizsi könyvkiadót megformáló Vranycz Artúr és fő partnere, a váratlanul megérkező vacsoravendég, a François-t alakító Mercs János.

Ha Veber más művét nem is, de a *Magas szőke* férfi felemás cipőben címűt, amit a Magyar Televízió is bemutatót, biztos sokan ismerik. A filmrendező és szövegkönyvíró, a 2022-ben 85. évét betöltő francia szerző, előszeretettel választ vígjátéki hőseiül ügyetlen, mafla (l. a balfácán szó magyarzatát a Magyar Értelmező Kéziszótár 2-ben) személyeket. (Darabunkban ennek lát-szik François, akit elhagyott a felesége, s aki adóügyi tisztviselő léte hobbijának, a tervezésnek él, és állandóan tervrajzait mutogatja a legalkalmatlanabb helyzetekben is mindenkinek.) A szerző bravúrosan alkalmazza a komikum-keltés módjait: a helyzetkomikumot éppúgy, mint a jellemkomikumot. A félszeg megjelenésű, alázatoskodó mozdulatú François, elmaradhatatlan fekete aktatáskájával azonban nem is olyan oktondi, mint gondolnánk. Nevetséges amint a derékfájdalomtól összeesni készülő Pierre-t François földig görnyedő hátán cipeli, majd a legkritikusabb pillanatokban „elejti”. Nevetünk a közeledő adóellenőr hírére értékes festményeit, bútorait eltüntetni próbáló vállalkozón és „társain”, mikor gyorsan el akarják tüntetni a Pierre ki

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondok mindazoknak, akik az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk 1%-áról úgy rendelkeztek, hogy azt a Magyar Katolikus Egyház kapja meg. Az így felajánlott összeg arányos részét egyházmegyénk kapja, amelyből az egyházközségek különféle lelkipásztori terveinek megvalósulását tudja támogatni az egyházmegyei központ.

Kérem Kedves Testvéreinket, hogy ebben az évben is támogassák a katolikus egyház társadalmi szolgálatát adójuk egyházi 1%-ának felajánlásával. A Magyar Katolikus Egyház technikai száma: 0011. Az 1% felajánlása nem kerül külön pénzbe híveinknek, de ha elmulasztják felajánlani a katolikus egyháznak, akkor támogatásának összege az állami költségvetésből csökken.

Az előző évben egyházunk technikai számára kiállított nyilatkozat érvényes marad idén is, újabb nyilatkozat beadásáig, vagy a beadott nyilatkozat visszavonásáig.

Az elektronikus adóbevallás tervezetének elfogadása még nem jelent automatikusan rendelkezést az 1+1%-ról. Az elektronikus adóbevallásnál az e-SZJA oldalon a

két külön megjelenő ablak közül a bal oldali az adóbevallás elfogadása, a jobb oldali pedig a nyilatkozattétel az 1+1%-ról. Aki az Abev programmal tölti ki a bevallást, az 1753-as számú nyomtatvány dátummező kitöltése után aktívvá váló EGYSZA nevű lapon teheti meg nyilatkozatát.

Akiknek családi adókedvezmény miatt nincs fizetendő adójuk, azok is nyilatkozatot tehetnek az 1%-ról egyházunk javára a fenti bekezdés útmutatása szerint. A támogatás szétosztásakor ugyanis figyelembe veszik a nyilatkozattevők létszámát.

A második 1% felajánlására pedig híveink figyelmébe ajánljuk az alábbi alapítványok közül bármelyiket:

- A plébánia hitéleti tevékenységének támogatására: **Szent Anna Római Katolikus Plébániáért Alapítvány**
Adószám: 18621972-1-09;
bankszámlaszám: 10702064-70815241-51100005
- A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Karitásztámogatására: **Kelet Karitásztámogatási Alapítvány**
adószám: 18792179-1-09
- Szent László Kórus támogatására: **Jubileum Alapítvány**; adószám: 18552519-1-09

tudja hogyan szerzett (!?) gazdagsága jeleit a hatóság elöl. Eközben a könyvespolc a drága vázával, nippel mennydörgő hangon omlik földre stb. (A harsány hang és a látványos fényhatások mostanában mintha megsokszorozódtak volna a színházi előadásokban.) A „balfácán” ötletei, megszólalásai, rendszerint Pierre életstílusa kritikájának foghatók fel. Végül is ő irányítja az események alakulását...

Christine, (Tolnai Hella), az erényesnek mutakozó, válni akaró feleség, és Marlene (Edelényi Vivien) a hirtelen felbukkanó elhagyott szerető szerepeltetésével a közösségi (társadalmi) élet kritikája mellett a magán- illetve a családi élet fonákosságait látjuk kipellengérezve.

Azt hiszem, miközben felhőtlenül nevetünk, elmegy a kedvünk a nagystílusú társasági élettől, mert lám, a dolgok balul is kiüthetnek... Nekünk, mai magyar nézőknek is van okunk elgondolkodni ezen, no és persze a házastársi hűségen...

Bérces Mária Klára

Ha próbára teszel

*Ha próbára teszed hitemet,
és utamat sűrű ködbe futtatod,
mely kioltja a tájékozódást,
add meg, ha lábam reszket is,
hogy tekintetem nyugodt és tiszta legyen,
élő tanúsága annak, hogy Te velem vagy,
és békében élek.*
*Ha próbára teszed hűségemet,
és megengeded, hogy levegőm is kevesebb legyen,
és az az érzésem,
mintha a föld kicsúszna lábam alól,
akkor is add meg, hogy tekintetem azt hirdesse:
senkinek sincs oly hatalma,
mely elszakíthatna tőled,
akiben élünk, mozgunk és vagyunk.*
*Ha eltűnöd,
hogy a gyűlölet bekerítsen,
és törbe csaljanak ellenségeim,
és szándékomat meghamisítsák és megcsúfolják,
akkor is engedd, hogy Fiaid tekintete
derűt és szeretetet sugározzon
szemeimen át.*
Ámen.

Helder Camara érsek

Sprint

Vízkereszt estéjén hosszast nézelődöm, miként lobog-imbolyog csonkján utolsót a gyertyaláng. Hagyománytisztelőként soká, mert holnap bontjuk a fát. Az angyalhajon, ezüstszálon, színes díszeken villódzó lámpasor fénypontjai játékának, mégannyi árnyalatának gyönyörködése melázásba andalít, messzire röptet...

Négynapos kerekézésem legkeményebb szakaszát rovom: még innen-onnan üde hófoltillatú, friss tavaszi szél lengette, piros csalókéval (= a toboz női-virág állapota) teli fenyvesek közt kaptatok a Keleti-Kárpátok tán legkiesebb hágójára, az 1159 m-es Fügés-tetőre. Fölérek. Köröttem a Csíki-havasok, háttérben a Hargita lilakék vonulata. Lehuppanok. Elöttem a Gyimesek álom-vidéke. A hegyoldalak zöldbársonyával ezernyi színben, formában virágtenger hullámozik: boldogaszszony papucs, kökörccsin, kosbor, liliom, szellőrózsa, tárnics, zászpa, s még ki tudja. Ámulom a tarka havasi kaszálórétet, a karnyújtásnyira úszó felhőket az égen, juhnyájak, tehéncsordák kolompolását hallgatom. Éhem jön, üresedő tarisznyám alján kotorászok, amikor pástorkodó, méhészkedő férfi ér s telepszik mellém. Oдавissza kínálunk: Ő tavaly pergette mézharmatból, én debreceni kenyérrel, szalonnával, kolbásszal. Komoly dolgokról beszélgetünk. Nyugtáz: *„Igen, biza mára ugyan csak nagy az emberiség tudománya, de így se teljes, sose lesz az. Ezért ki-ki maradjon annyival, hogy amit nem ismer vagy újonnan hall, azt ne hárítsa, ne es fogadja el vaktában. Töprengjen bár rajta keveset s várjon, mit hall esmét a dolog felől. Ne heveskedjen, ám így tegyen azzal es, amit eddig másképpen tudott.”* Tekintélyt parancsoló eszténa kutyáit terelésre inti, átalvetőjéből tegnap hevítette túrót nyújt, búcsúzik: *„Nézzen szét: mennyi, Isten adta zsenge füvet, édes-illatos nektárú virágot legelnek az állataim. Hogyne volna oly finom s egészséges a tej, belőle a túró, sajt, orda, zsendice, s miféle. Itt nálunk minden bió... Na, Isten áldja!”* Szemem körbe járatom legkedvesebb tájékom késő délutáni napfény fürdette hegyein, völgyein. Majd kis területre szegezve pihentetem. Csipegem a csuda ízű, kalyibás túrót, hozzá a kenyér száraz morzsáit. Magam elé révedek. Azon a csöppnyi helyen biztosan egyforma a talaj, éltető erőit e rengeteg növény a szinte egyhosszú gyökerével szívja magába, fölöttük ugyanaz a levegő, szél, napsütés, mégis hányfélévé lesznek, ím: fenyő, nyír, bükk, hecsedli, málna, galagonya, szamóca, áfonya, vargánya, galóca, számolhatatlan fű- s virágfajta. Ahogy mások a belőlük táplálkozó állatok. Utolsó falatom lenyelésekor

zárul a sorjázás: a láncolat végén e túró erejéből annyi-féle gondolat, szó, cselekedet, indulat született, ahány ember abból evett! Mennyire érdekes, változatos, kifürkészhetetlen a Teremtő alkotta világ, melynek mindenik része ádáz élet-halálharcot vív saját fizikai fennmaradásáért, fejlettebb szellemi szférákban eszmei igazáért, lelki rejtekek mélyén érzéseiert, érzelmeiert, hitéiert...

Elköszönő pillantás a karácsonyfára. Beláthatatlan sokaságú ünnepi szép-émlékem könnyet csal, s némi tudományoskodást. A bonyolult szimbolikájú örökzöld fenyő, Jézus és az örökélet mellett, a Tejútrendszer mutatója, így a rá aggatott díszek az égitestek jelképei: bolygók, holdak, üstökösök, csillagok – nyilván az összestől tündökölőbb csúcsdész-csillag, a Megváltó születését hírül adó. E meghittséget tördelem: rossz szókásból órára pillantok, tévét kapcsolok. Az esti magazin zárása a közelgő kínai naptárfordulóról szól: a Nyúl éve igazán békés időszak lesz, csendes, nyugodt helyre visszahúzódva segít begyógyítani régi sebeket. Mindig érdeklődéssel követtem a csillagászatot, lenyűgözve töprengem a roppant kozmikus erőtereken, melyek követhetetlenül komplex kölcsönhatása révén helyükön-pályájukon függenek, forognak, keringenek, vándorolnak az égitestek. A csillagjósolás ingoványára már kissé bizalmatlanul, bizonytalanul tekintek, viszont (mint minden, más ellen ártó szándékkal nem irányuló tudást, kultúrát, meggyőződést, vallást) föltétlenül ama Fügés-tetői merengések üzente óvatos tisztelettel kezelem, türelmesen várva valamely asztrológiai tétel esetleg asztrológiai tanná válását. A témakörre vonatkozó „eleve nem-tagadásom” sarokpontja a Hold vonzerője s az árapály közismert összefüggése (nyilván az élő szervezetre szintén hatással van, akár a többi égitest), alapfilozófiája *A teremő bölcsesség* (vö. Péld 8, 22-31) tárgyainak dinamikus vizsgálata az *„Istennek a dolgok elrejtése a dicsősége, a királyoké meg a fölfedésük”* (Péld 25, 2). biztatással, korona nélkül... Kétségtelen, az őszinte, nem gesztus szinten tetszelgő önvizsgálat, nyitottság, tolerancia, lojalitás, megbocsátás, békejobbnújtás embert próbáló terep, s nem épp könnyű nagybőjti vállalás. Ami pedig múlt, ez év, jövő örök igazsága, kedves Ady Endre: Karácsony című verse szerinti (s minden más!) ifjak, vének, hogy siessünk ama nemes, fejedelmekhez illő-méltó titok-fölfedésekkel, mert: *„Öregúr! Fut a nyúl.”* (Mécs László) – nosza rajta, szegődjünk nyomába, s míg futjuk a pályát, hitet tartva harcoljuk a jót, mint tette Szent Pál (vö. 2 Tim 4, 7-8)!

Dr. Milbik József

Serdülő gyermekeink átlagosan több, mint nyolc órát töltenek a képernyő előtt minden nap

El tudom képzelni, hogy az én serdülő korú gyermekem, unokám naponta összesen nyolc órát tölt a telefon és a számítógép képernyője előtt? A kutatások szerint ez az átlag a tinédzsereknél. A fiatalok szerint ez normális és nem is sok, számunkra viszont döbbenetes. A legfrissebb alkalmazások, trendek ismerete immáron nem érdeklődés, hanem a felelősségteljes hozzáállás kérdése. TikTok, Snapchat, Instagram, Tinder – nekem is kötelességem megismerni ezeket a programokat alapszinten, ha el akarom kerülni azt, hogy a gyermekem egy párhuzamos valóságban élje napjának a harmadát.

Egy friss – *Common Sense Media* nevű kutatócég által készített – nemzetközi kutatás szerint a tinédzserek átlagosan 8 óra 39 percet töltenek képernyő előtt minden nap. Sajnos Magyarországról – hosszú keresésem ellenére – nem találtam az utóbbi évekből származó felmérést a témában, a legutóbbit az egyik nagy telefongyártó cég végezte 2018-ban (tehát a pandémia előtt), végül ők se közöltek ennyire pontos adatokat. Ők „csupán” azt írják le, hogy a fiatalok közel 70 %-a rögtön az alkalmazások, üzenetek ellenőrzésével kezdi a napot, és a 80%-uk azzal is fejezi be, továbbá a 33%-uknál napi legalább húsz órát van mellettük a telefon. Mindezen adatok ellenére a fiatalok 88%-a azt válaszolta, hogy „imádja” a mobilját és a 75%-a inkább érzi szabadságnak, mint kötöttségnek azt, hogy van okostelefonja. Harmadjára, idefűzném az én saját statisztikámat is. Öt nyolcadikos osztályban tanítok, öt különböző iskolában. Két iskolában az átlagos képernyő előtt eltöltött idő kettő és fél óra, három iskolában több, mint nyolc óra. Volt olyan fiatal, aki – saját bevallása szerint (természetesen a kitöltött kérdéssor anonim volt) – napi tíz órát tölt a képernyő előtt, mindezt úgy, hogy reggel nyolctól délután kettő óráig (az iskolában) be van szedve a készülék.

Az adatok alapján a következő gondolataim vannak a témával kapcsolatban.

Először is, a telefonon és számítógépen kapott impulzusok annyira feltornázzák az ingerküszöböt, hogy a való élet immáron rendkívül unalmassá válik a fiatalok számára. A „lövöldözős játékok” már-már annyira élethűek, hogy „szinte már a játékost le nem lövik a székben”. Képzeljük el, hogy valaki napi 4-5 órát eltölt a harcmezőn, majd bemegy az iskolába, és fizikából a termikus kölcsönhatást olvassák a könyvből. A kapott

impulzusokat össze se lehet hasonlítani. Sok tanár azt gondolja, hogy egy diavetítéssel feldobja az órát, és amiatt jobban fognak figyelni a gyerekek. Manapság ez azonban már meg sem közelíti a léte. Valami sokkal-sokkal nagyobb extrát, különlegességet kéne kitárlnunk minden órára (nekem is a hittanórákra), hogy felkeltsük a diákok érdeklődését. Különben unalmas az óra – mint ahogy szinte minden második alkalommal figyelmeztetnek is erre a diákjaim. Csak kérdezzük meg a gyerekünket: unalmasok az órák az iskolában? Valószínűleg igen...

A koncentrációs képességek is rendkívüli mértékben devalválódtak. Nagyon sok pedagógus úgy tartja, hogy manapság az SNI (sajátos nevelési igény) és a BTMN (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség) kategóriák elveszítették megkülönböztetésre való képességüket, ugyanis ha tényleg minden beteget felmérnénk, akkor szinte valamennyi diáknál meg lehetne alapítani ezeket. Bizonyos osztályokban a hittanóráimon húsz perc után rohamosan csökken a koncentráció mértéke (persze előtte se kifogástalan), majd harminc perc után teljesen megszűnik. Az utolsó tizenöt percre mindig valami játékot, testmozgásos feladatot kell kitárlnom, mert még a csoportos beszélgetésre se tudnak figyelni ilyenkor.

A szülők legtöbbször nincsenek tisztában se azzal, hogy mennyit használja a gyermekük a számítástechnikai eszközöket, se azzal, hogy milyen alkalmazásokkal tölti el a napjának a harmadát (többet, mint amennyit az alvással eltölt). TikTok, Snapchat, Instagram, Tinder – kérdezzünk rá ezekre az alkalmazásokra a gyermekünkél, és utána kérjük meg őket, mutassák meg ezeket legalább öt-öt percig. Az eredmény igazán döbbenetes lesz! Vajon hogyan lehet nézni négy órán keresztül tárogó „énekeseket”, táncoló idős néniket, fogyatékos embereket, akiket kinevet az internet népe? Jobb esetben azt nézik, hogy például hogyan tisztítanak le mások koszos erkélyeket, autókat, üvegeket („satisfying videos”), hogyan simogatnak emberek tigrisek tappancsait, de láthatnak még szerencsétlen és vicces elcsúszásokat, baleseteket, és utcán véletlenszerűen megszólított embereket is, akik szexualitással kapcsolatos kínos kérdésekre válaszolnak. Ezek mind egy egészen más világot alkotnak, melybe a szülőknek kötelességük kis mértékben belelépniük, mert különben a gyerek élete nagyon gyorsan kétfelé szakad: a valódi vi-

lára és az internetes tartalmak, számítógépes játékok világára. A gyermek digitális jólétéért a szülők nagyon is felelősek! Természetesen jó példával is találkozom: a diák könyvet olvas, hangszeren tanul, érdeklődik. Sajnos ez manapság már a nagyon apró kisebbségre vonatkozik. Örülünk neki, és legyünk büszkéek rá, hogyha ez a mi családjunkban mégis így van!

Csak néhány sorban szeretném megemlíteni, hogy mennyire káros az, hogyha egy fiatal több időt tölt a telefonnal, mint az alvással. Testileg-lelkileg nagyon súlyosan beteg lesz az ilyen gyermek attól függetlenül, hogy milyen tartalmakat fogyaszt. Nem is beszélve az internetes csalásokról, zaklatásokról, pornográf tartalmakról, személyre szabott hirdetésekéről, titkosszolgálati adatgyűjtésekről stb.

Számomra mindezek nem annyira megdöbbentőek, mint bizonyára sokak számára, ugyanis valamennyire én is ebbe a generációba tartozom, az én korosztályomra is többé-kevésbé vonatkoznak ezek az adatok. Ismerem az alkalmazásokat (habár saját magam szinte egyiket se használok), és a tartalmakat is. Ami számomra a legfájóbb, az az értékrend teljes felborulása. A mai fiatalok rendkívül toleránsak és nyitottak (ami önmagában nem lenne rossz), viszont nem ismerik a jót, a helyeset, az értéket, és az alapvető értékeket sem! Ez azt jelenti, hogy mindenkinek igaza van egyaránt, és a jót, a helyeset, az értéket mindenki maga dönti el, hogy mi és melyik az. „Hadd döntsöm már el én, hogy mi a jó, tanár úr!” – szól minden órán az eléggé pimasz megjegyzés az egyik diáktól. Ez elsősorban erkölcsi kérdésekben problémás (mindenki saját maga dönti el, hogy ő hogyan definiálja magát, milyen, milyenné lesz stb.), másodsorban az ízlésben. Kérdezzük meg gyermekeinket, hogy milyen zenét hallgat, milyen sorozatot néz! Valószínűleg nem fogják elárulni, mint ahogyan nekem se árulták el a diákok: azért nem, mert szégyel-

lik. Ennek ellenére természetesen tudom, hogy milyen zenét hallgatnak, mert a slágerlisták nem hazudnak: Ekho, DESH, Azariah stb. – ők most a legnépszerűbbek. Természetesen a művelt ember nem találkozott még velük (legalábbis szánt szándékból), de ha elég bátrak vagyunk, meg lehet hallgatni egy-kettő számot, hogy jobban megismerjük gyermekeink közegét. A diákjaimat nem tudtam meggyőzni, hogy Mozart zenéje jobb, mint ezen előadók zenéi! De még az igényes rock- vagy popzenét (pl. Beatles, Pink Floyd, Michael Jackson) se szeretik (okok: túl lassú, unalmas). Egyszerűen nem tudják megkülönböztetni, melyik zene, film, alkotás igényes és melyik nem, mert önmagában nem tudják, hogy mi az, hogy igényes. Kár beszélni arról, hogy ki mennyit olvas, vagy a művészetekhez hogy áll. Ez egészen más szint.

Bízok benne, hogy ezek a negatív gondolatok, melyek, sajnos, az átlagra igazaknak bizonyulnak, nem igazak a Kedves Olvasó gyermekére, unokájára. Szeretném felhívni újból a figyelmet, hogy a szülőnek van a legnagyobb felelőssége, hogy a gyermek milyen tartalmakat fogyaszt és milyen mennyiségben. A szegény gyerekek a legtöbbször áldozatok: egy tizenéves áll több száz profi és jól fizetett nemzetközi pszichológussal és programozóval szemben, akik mind azt akarják, hogy a gyermekük minél több időt töltsön a képernyő előtt. Bátorítom a szülőket, hogy tanítsuk meg gyermekeinket arra, hogy mi a helyes értékrend, mi a jó, az igaz és a szép. A korlátok beállítása és felügyelet sokszor veszekedéssel jár a kamaszoknál, azonban gondoljanak arra, hogy hosszú távon a gyermek egész életét mentik meg vele.

Csapó Márton

Hírek a közel-távolból

Még emlékeinkben élnek korábbi szép nyári kirándulásaink a közeli, kis hazánkon belüli utakról s távolabbi, de nem túl messzi tájakról. Zöldellő erdők, virágba borult vagy éppen már korai gyümölcsüket érlelő fák, csobogó patakok, hidak, miniatűrnek tűnő kis fatemplomok és csodálatos bazilikák...

Egy idei, január végi napon pedig kedves marosvásárhelyi ismerős ismeretlenek hoztak hírt a korábban

látottakról. Az esős, borongós, inkább őszi, mint téli napon a Debrecen Burgundia utcai Partium Házban a felolvasásokkal, borocska melletti beszélgetésekkel gyakran szomorú, ritkábban derűsebb, reménykeltő dolgok kerültek elő. Templomok ürülnek ki (már van, ahol 80 év fölötti lelkész üres templomnak prédikál, de még áll a templom, mert különben már csak romjai lennének), iskolaépületek omladoznak, hiányzik belőlük a gyermekzsivaj...

Jó volt bízni benne: még találkozunk!

Bérces Mária Klára

Változtatások a szentmise szövegében

smerkedjünk meg a II. Vatikáni zsinat határozata szerint megújított, Szent VI. Pál pápa által kihirdetett és Szent II. János Pál pápa által felülvizsgált, kibővített Római misekönyv új magyar nyelvű szövegében eszközölt változtatásokkal:

1. A bevezető szertartások részében a bűnbánati cselekménynél:

1.1. Közgyónás első változata	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„Kérem ezért a Boldogságos, mindenkor Szeplőtelen Szűz Máriát...”	„Kérem ezért a Boldogságos, mindenkor Szűz Máriát...” (A <i>szeplőtelen</i> kifejezést nem tartalmazza a latin nyelvű Editio Typica.)
1.2. A közgyónás második változata	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„Urunk, Istenünk, könyörülj rajtunk.”	„Könyörülj rajtunk, Urunk!”

2. Az adományok előkészítésénél:

2.1. A diakónus vagy a pap mondja	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„A bor és a víz titka által...”	„E víz és a bor titka által”.
2.2. A pap a nép felé fordulva mondja	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„Imádkozzatok, testvéreim, hogy áldozatunk kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt.”	„Imádkozzatok, testvéreim, hogy az én áldozatom és a tiétek kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt.”

3. A szentáldozás szertartásának részében a békerítusnál:

3.1. A pap békeköszöntésre való felszólítása	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„Köszöntsétek egymást a béke jelével!”	„Engesztelődjete ki szívből egymással!” (Ez visszatérés ahhoz, amit 1969-ben fogadott el a Szentszék.)
3.2. A szentáldozásra való meghívás	
Eddigi szöveg	Új szöveg
„Boldogok, akiket meghív asztalához Jézus, az Isten Báránya.”	„Boldogok, akik meghívást kaptak a Bárány lakomájára.” (Az eddigi fordítás eltért a latin eredetitől.)

Ezekre a szövegváltoztatásokra hívjuk fel családtagjaink és hittestvéreink figyelmét, és mielőbb tanuljuk meg fejből, hogy ismeretük segítse elő megváltásunk méltó ünneplését.

Krakomperger Zoltán

Tanuljatok meg jól tenni, törekedjete igazságra

Az amerikai egyesült államokbeli Minnesotai Egyházak Tanácsa által kijelölt munkacsoport az idei ökumenikus imahét vezéregjét Izajás próféta könyve első fejezetének 17. versében jelölte meg. Ez így szól: „*Tanuljatok meg jól cselekedni/tenni, törekedjete igazságra/keressétek az igazságot*”. Hogyan szerezhethetünk érvényt ennek a cselekvési programnak személyes életünkben mi, akik elköteleztünk vagyunk abban, hogy a Krisztusban hívők teljes és látható egysége megvalósuljon? Ennek felismerésében segít minket a felolvasott ószövetségi olvasmány Ezekiel prófétától (34, 15-20).

A próféta Isten népével való bánásmódját a pásztor tevékenységével értelmezte. Ezt hallottuk: „*Megkeresem az elveszettet, visszaterelem az elszéledtet, bekötözöm a sérültet, ápolom a beteget, a kövér és egészséges fölött meg öröködöm. Az igazság szerint legeltetem őket*.” Isten úgy teszi teljessé nyáját, hogy pásztori gondoskodása annak egészére kiterjed. Éppen az a szívügye, hogy mindenkinek megadja azt, amire szüksége van, és így egész nyája életben maradjon, ne éhezzék, ne szomjazzon, sőt gyarapodása akadálytalan legyen.

Izrael nyájának jó pásztorja maga az Isten (vö. Iz 40, 11; 49, 10; Jer 13, 17; Zak 10, 8; stb.), mert népét összegyűjtötte, az ígéret földjére (jó legelőre) vezette, letelepítette, gondját viselte, és belőle támasztotta a Mesiást.

Isten pásztori gondoskodását és vezetését a földi pásztorok is képviselik: „*Mint egy nyáját, néped úgy vezetted Mózes és Áron kezével*” (Zsolt 77, 21).

A Jelenések könyve elénk állítja a Bárányt, Krisztust, aki övéit „*legelteti és az élő vizek forrásához tereli*” (Jel 7, 17). Jézus Krisztus, az életét feláldozó pásztor Istennek, a jó pásztornak látható megjelenése a földön, az emberi test és lélek szubsztanciális egységében. Jézus Isten jó pásztorságának szentsége, azaz látható jele és kegyelme.

A tanítványok ennek ígézetében éltek és teljesítettek küldetésüket. A Jézusban megjelent és mindenkire kiáradt isteni jószág mértékének teljességére így emlékezett vissza Szt. Péter Cezáreában Kornéliusz házában: [Jézus] „*ahol csak járt, jól tett, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten*” (ApCsel 10, 38).

A személyes és a közösségi életünk teljes egészében „... *drámai küzdelem a jó és a rossz, a világosság és a sötétség között. Mi több, az ember úgy találja, hogy a maga erejéből hatékonyan nem verheti vissza a rossz támadá-*

sait, olyannyira, hogy mindenki úgy érzi magát, mintha bilincsbe volna verve. De maga az Úr jött el, hogy megszabadítsa és megerősítse az embert: hogy őt belsőleg megújítsa, a »világ fejedelmét pedig«, aki a bűn szolgátságában tartotta az embert, »kivesse« (vö. Jn 12,31)»¹.

Vállvetve küzdünk a jézusi mértékű jó győzelméért a magán- és a közéletben egyaránt, hogy istengyerme ki méltóságunkkal összhangban maradjunk és abban növekedhessünk. A jó győzelméért folytatott harcot Szt. Pál így fejezte ki: „*Ügyeljete, hogy senki ne fizessen rosszal a rosszért, hanem törekedjete mindig jól tenni egymással és mindenkivel*” (1 Tessz 5, 15).

Nem lehetünk közömbösek azok megtévesztő és lélekmérgező intézkedéseivel, élet- és értékpusztító művével szemben, akik „... *a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak. Akik a sötétséget világosságnak teszik meg, s a világosságot sötétségnek, ami keserű, azt édesnek, az édeset meg keserűnek*” (Iz 5, 20). Izaiás rájuk jaj-t kiáltott, mert nincs jövőjük.

A rosszat, a bűnt vessük el, mert annak minden formája „*az embert kisebbíti azáltal, hogy akadályozza teljességének elérését*”². És ne kérdezzük: Érdemes még jól tenni? „*Ha az embereket nézzük, nem érdemes! Ha magunkat nézzük: nem tudunk. De, ha Krisztusra nézünk: érdemes*.”³

Megvan a kegyelemtől mozgatott és áthatott értelmi és akarati képességünk arra, hogy megismerjük Istent, aki „*egyedül jó*” (Mk 10, 18), aki az önmagát elajándékozó abszolút jószág. A képességünk arra is megvan, hogy megcselekedjük a jót jól, hogy növekedjen a világosság általunk, hiszen nem lehetünk közömbösek azal szemben, ami Jézus vágya: „*Úgy világítsa a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és dicsőítsék Atyátokat, aki a mennyekben van*” (Mt 5, 16).

Istenmegismerő képességünkkel jár együtt, hogy alkalmasak vagyunk megismerni és megtenni az igazságot is.

„Törekedjete az igazságra/keressétek az igazságot” (Iz 1, 17)

Isten minden egyes ember iránti mély szeretetéből fakad, hogy Ő mindannyiunktól, mindig igazságot vár el az élet minden területén, mivel terveinek/intézkedéseinek középpontjában az igazság szeretete és a szeretet igazsága áll.

Alkalmas-e még erre korunk – technokrata logikájának beszűkülései miatt szellemileg szenvedő – embere, hogy életét az igazság, Isten igazsága szerint rendezze be?

Korunk emberének viszonyulását az igazsághoz igen találóan jellemzi Pilátus kérdése Jézus perében: Mi az igazság? Vagy: Mi az, hogy igazság? A mai ember értékpiramisának csúcsán nem az igazság található meg, hanem a szabadság. Aki pedig testi-lelki-akarati-érzelmi-érzelmi erőnlétét az igazság szolgálatába állítja, azt igen hamar megbélyegzik így: 'fanatikus, dogmatikus, vele nem lehet szót érteni'.

Istenre és a ránk, emberekre vonatkozó igazság, melyet Isten az emberre bízott, „beleszövődött az időbe és történelembe. Egyszer s mindenkorra kijelentetett a Názáreti Jézus misztériumában”⁴. Az emberi megismerés ennél fogva nem viszonylagos, mert a mi viszonyítási pontunk a Jézus Krisztusban megjelent abszolút igazság. A Szentírás egyetemes tanúsága szerint: Ő „az út, az igazság és az élet” (Jn 14, 6).

„A názáreti Jézusban kinyilatkoztatott keresztény igazság mindenki számára lehetővé teszi, hogy fölfogja saját életének »misztériumát«. Miközben maga a végső igazság tiszteletben tartja a teremtmény autonómiáját és szabadságát, ugyanakkor kötelezi is arra, hogy megnyíljon a transzcendencia előtt. A szabadság és az igazság kapcsolata itt éri el csúcspontját, és ekkor értjük meg teljes egészében az Úr szavát: »akkor majd megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket« (Jn 8,32).”⁵

Mit jelent ez utóbbi? Azt, hogy mivel „a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által valósult meg” (Jn 1, 17), ezért csak addig és annyira lehetünk szabadok, amíg és amilyen intenzíven Őbenne vagyunk és megmaradunk, igazat mondunk és terjesztünk a kommunikációs csatornák mindegyikén.

Jézus akarata szerint az Igazság lelkének, a Szentléleknek a vezetésével „az Egyház a századok folyamán állandóan az isteni igazság teljessége felé tart, míg csak be nem teljeseznek benne Isten igéi.”⁶ Ezen az úton a Krisztus-hívők látható és teljes egységének eléréséért és az emberiség nagy családjáért hordozott közös felelősségünk érdekében bátran vállaljuk és a kívülállók felé meghívóan lássuk el az 'igazság szolgálatát' (veritatis diaconia). „E szolgálat egyrészt a hívő közösséget részévé teszi a közös fáradozásnak, mellyel az emberiség el akar jutni az igazsághoz; másrészt arra kötelezi a közösséget, hogy a biztosan megismert dolgok hirdetője legyen...”⁷.

Nem elégedhetünk meg azzal, ha kortársaink csak szakértelemmel, technikai ismeretekkel és életet kényelmesítő berendezésekkel, műszerekkel rendelkeznek és ezeket használják. Életünk nem egy technikailag kezelendő kihívás vagy megoldandó feladat. Meghívá-

Mindig, minden mögött...

*Kivel vagyunk mi
bensőséges kapcsolatban?
Kinek ölen merünk aludni,
ha szívünk igen nyughatatlan?*

*Merünk-e ráhagyatkozni Valakire;
úgy: teljesen... – bármit is kér tőlünk:
akármit javasolva... – és nem féljük a bőrünk,
mert tudjuk, hogy neki van gondja mindenre?*

*Megtaláltuk-e az Istent?
... – Vagy csak tudjuk, hogy létezik,
s „mi intézünk” mindent,
amit csak lehet... – mert mások fékeznek
a mi Nagy-Nagy előrejutásunkat?
Úgy látjuk, hogy az Isten gátol, csúsztat,
és szabályai is csak „visszafoognak”?
... – hisz relatív az, hogy mit is tekintünk rossznak?*

*VALÓBAN rábízunk-e magunkat
Isten szeretetére
... – alávetve önző agyunkat?
... – Avagy mégsem?*

*Szembe merünk-e nézni
ezen kérdések lelki tükrével?
... – Vagy az az ördög velünk csak a dolgát végzi,
és parancsolna Istenre!!: – „Tűnjél el!
mert ő már az enyém, nincs dolgod vele...!”
... – És átkozza, hogy Istennek nagyobb az ereje...!*

Dr. Szuha Gyula Antal

Én arra születtem

*Istenem, mindenem!
Én arra születtem, hogy imádjalak.
Neked kitárom szívem templomának kapuját.
Jöjj s lépj be rajta, végy lakást a szívemben;
S örökre rejtőzködjél el bennem.
A végtelen, vég nélküli szeretet útja
Legyen az én utam is; mindörökkön örökké!
Ámen.*

Antalfy Katinka

sunk arra szól, hogy bővelkedjünk „az igaz élet gyümölcsében, amelyet Jézus Krisztus szerzett, Isten dicsőségére és tiszteletére” (Fil 1, 11).

A bővelkedés eléréséért vállaljuk együtt az igazság körüli szolgálatot. Ennek 6 lépése:

1. Világosan látjuk, hogy bennünket, Krisztusban hívőket „a lelkiismerethez való hűség összeköt a többi emberrel az igazság keresésében, és az egyén és a társadalom életében fölmerülő számtalan erkölcsi kérdés igazi megoldásának megtalálásában. Minél inkább érvényesül tehát a helyes lelkiismeret, annál inkább tartózkodnak az egyének is, a közösségek is az önkényes döntésektől, és töreksenek arra, hogy az erkölcsiség objektív normáihoz alkalmazkodjanak.”⁸

2. Azonosulunk azzal a belátással, hogy nem az emberek vélekedése, hanem egyedül az igazság tud segíteni rajtunk.

3. Hirdetjük, hogy „minden ember kötelessége, hogy keresse az igazságot, különösen az Istenre és az Ő egyházára vonatkozóan, és azt megismerve tegye magáévá, s ragaszkodjon hozzá”⁹.

4. Valljuk, „ha az embertől elveszik az igazságot, pusztai illúzió az állítás, hogy föl akarják szabadítani. Az igazság és a szabadság vagy együtt járnak, vagy mindkettő nyomorultul elvész”¹⁰.

5. „Az igazság körül vállalt szolgálat egyértelmű azzal, hogy szeretjük, és gondoskodunk róla, hogy mindenki megismerhesse, s így közelebb juthassunk valamennyien üdvözítő erejéhez, ragyogó fényességéhez, mélységeihez és egyszerűségéhez.”¹¹

6. A Krisztusban hívők látható és teljes egységének a helyreállításáért folytatott párbeszédben, „... az Egyház tanításához ragaszkodó katolikus teológusoknak, amikor elkülönült testvéreikkel vizsgálják Isten misztériumait, igazságszeretettel, szeretettel és alázattal kell eljárniuk. A tanítások egybevetésekor ne feledjék, hogy a katolikus tanításhoz tartozó igazságoknak hierarchiájuk

van, mert nem azonos módon kapcsolódnak a keresztény hit alapjához.

Így egyengetjük útját a testvéri vetélkedésnek, amely serkenteni fog mindenkit, hogy egyre mélyebben megismerje és egyre világosabban föltárja Krisztus felfoghatatlan gazdagságát.”¹²

Az igazság szolgálatában szembe kell néznünk azokkal, akik bajt hoznak másokra. Ez nem egyszerű feladat, és konfliktust okoz, de Jézus arról biztosít bennünket, hogy az igazság melletti kiállás a mennyek országába nyit utat. Ne feledjük: „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa” (Mt 5, 10).

Krakomperger Zoltán

(Elhangzott a 2023. évi egyetemes imahéten, január 20-án, Debrecenben a Szappanos utcai baptista imaházban.)

Hivatkozások:

¹ A II. Vatikáni Zsinat GAUDIUM ET SPES kezdetű lelkipásztori konstitúciója az Egyházzal a mai világban (röv. GS), 16.

² Uo. 13.

³ Gyököcssy, E., Mindent – vele együtt!, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, 39.

⁴ II. János Pál pápa, Fides et ratio, 11.

⁵ Uo. 15.

⁶ A II. Vatikáni Zsinat DEI VERBUM kezdetű dogmatikai konstitúciója az isteni kinyilatkoztatásról (röv. DV), 8.

⁷ II. János Pál pápa, Fides et ratio, 2.

⁸ A II. Vatikáni Zsinat GAUDIUM ET SPES kezdetű lelkipásztori konstitúciója az Egyházzal a mai világban (röv. GS), 16.

⁹ A II. Vatikáni Zsinat DIGNITATIS HUMANA kezdetű deklarációja a vallásszabadságról (röv. DH), 1.

¹⁰ Uo. 90.

¹¹ II. János Pál pápa, Redemptor hominis, 19.

¹² A II. Vatikáni Zsinat UNITATIS REDINTEGRATIO kezdetű dekrétuma az ökumenizmusról (röv. UR), 11

Takarodj előlem, sátán!

– mondta Jézus Péternek, majd így folytatta: „Terhemre vagy, mert emberi módon, s nem Isten tervei szerint gondolkodol” (Mt 16, 23; Békés-Dalos fordítás).

Mindez közvetlenül azután hangzik el, hogy Jézus megkérdezi apostolait, kinek tartják őt az emberek, és kinek tartják ők. Az apostolok nevében Péter az Atya sugallatára így válaszol: „Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16, 16). Ez alapján Jézus Péterre bízta egyházát,

kinevezi az első pápát. Amikor szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról beszél, akkor Péter azt mondja neki: „Isten mentsen, Uram! Ilyesmi nem történhet veled” (Mt 16, 21). Erre azt mondta neki Jézus: „Takarodj tőlem, sátán!” (Mt 16, 23).

Szegény Péter! Alighogy megkapja kinevezését az egyház vezetésére, máris lesátánozzák. Pedig ő csak jót akart. Talán mi nem ezt mondtuk volna, ha bárki, akit

nagyon szeretünk, azt mondja nekünk, hogy a legszörnyűbb kínokkal fogják megölni? Talán elvárható lett volna tőle, hogy átlássa az egész emberiség megváltásának misztériumát, és ne emberi módon gondolkodjon? Amint a búza és a konkoly együtt nő az aratásig, úgy a szabad akaratunk következtében életünk végéig mi is a Szentlélek erejével Isten mellett és olykor emberi módon – nem figyelve a Szentlélekre – ellene is döntünk.

Ezek alapján elgondolkoztam: Vajon engem mikor sátánozott le Jézus? Mikor gondolkoztam, beszéltem, döntöttem, cselekedtem, netán hallgattam – amikor szólnom kellett volna – nem Isten tervei szerint, hanem emberi módon? Nagyon nehéz megítélnem, mert sokszor én is csak jót akartam, mint Péter.

A Szentlélek egyesít, a sátán megoszt. A Lélek békét teremt, a Gonosz békétlenséget, ellenségeskedést, ellentétet.

Ha bármilyen közösségben – házasságban, kisebb-nagyobb családban, munkahelyen, egyházközségben, lakóközösségben – az egységet segítem, általam a Szentlélek gyümölcsei teremnek (vö. Gal 5, 22-23), akkor nagy valószínűséggel Isten tervei szerint gondolkodom. Ha a széthúzás, ellenségeskedés, gyűlölködés, harag, megbántottság lesz ténykedésem eredménye, akkor a saját akaratom, és nem Isten tervei valósulnak meg. Egyeseknek tehetségük van ahhoz, hogy embereket úgy ugrasszanak össze, hogy közben ők kimaradnak a konfliktusból.

Isten akaratát, terveit sokszor a környezetem reakcióiból tudom felismerni. Ha mindent csak én tudok, ha csak az a jó, amit én csinállok, én mondok, ha amit nem én találok ki, az vagy nem jó, vagy nem fontos, ekkor komolyan el kell gondolkoznom, hogy a magam akaratát, és nem Isten akaratát követem. Ha nem hallgatom meg, nem gondolkodom el a jószándékú, segítő kritikán, akkor makacs, önfejű, akaratos, szűk látókörű vagyok. Ilyen esetben mindig különösen kérem imáimban a Szentlélek megvilágosító kegyelmét, hogy lássam meg a helyes utat. Ne emberi módon döntsek, de megalkuvó se legyek, ne ússzak az árral! Ne azért csináljak valamit, mert mindenki azt teszi! A komoly döntéseket mindig nagyon megimádkozom, és kérem lelkiatyám tanácsát. Érzelmektől, indulataimtól sokszor nem látok tisztán, nem tudok helyesen dönteni. Kell egy kívülről álló segítsége, aki segít felismerni Isten akaratát.

Mindig az élet, a másik ember a fontos, nem az én akaratom. Ha a környezetemnek az a véleménye rólam, hogy türelmetlen, indulatos, rossz természetű vagyok, nehéz velem együtt élni, akkor igencsak jó szolgálja va-

gyok a sátánnak. Ha mindenki csak a rosszat látom meg, csak kritizálni tudok, nem az isteni utat járom.

Ha a magam akaratát követem, szem elől tévesztem a célt, és az eszközt tekintem célnak. Könnyen bálványimádóvá válok, ha nem az igazi cél számomra a legfontosabb, hanem pl. a vallásgyakorlatok, a böjt, bármilyen anyagi dolog stb., ami csak eszköz. A kevésbé lényeges válik számomra a leglényegesebbé.

Ha nem tudom elviselni, hogy ne az én akaratom, véleményem valósuljon meg, és ezzel mások szabadságát – amit még Isten is tisztel – semmibe veszem, nem Isten dicsőségét, hanem a magamét szolgálom.

Jézus nagyon egyszerűen, röviden fogalmazta meg a célokat, melyeket szemem előtt kell tartani, és arra törekedni. Ezek közül néhány:

– „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28, 19). Tanítvánnyá tettem, vagy elriasztottam másokat Jézustól? Életem arról tesz tanulságot, hogy az egyre szorosabb istenkapcsolat nem vallásgyakorlat, nem hobby, hanem az emberi élet nélkülözhetetlen feltétele?

– „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13, 35). Valóban mindenkihez szeretettel vagyok, és nem vagyok bántó, szúrós, mint a sündisznó, figyelmetlen, érzéketlen?

– „Legyetek egyek, amint Atyám és én egy vagyunk.” (Vö. Jn 17, 21-23) Elfogadom-e az általam esetleg kevésbé tökéletesnek tartott megoldást az egység kedvéért?

Jézus Péternek – és őáltala nekünk is – mennybemenetele előtt utolsó utasításként háromszor, tehát legfontosabb feladatként mondta: „Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat!” (Vö. Jn 21, 15-17)

Isten mindnyájunkra bízott „bárányokat”. Jaj nekem, ha öntelten a magam akaratát, elképzelését követem, abban tetszelgek, és ez alatt a rám bízott nyáj szétseled!

Géczy István

Lapzárta

Következő számunk 2023. május 28-án jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket 2023. május 7-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián. A beküldött cikkek végén szerepeljen az írás szerzője. A mellékelt képeket mindig külön fájlban kérjük, nem a szövegbe ágyazva!

Mit jelent a vallásosság?

Atyám! Köszönöm, hogy már az anyatejjel magamba szívhattam, mit jelent a Krisztus- és emberszeretet. Megtanulhattam: ha megdobnak kővel, dobjam vissza kenyérrel.

Tulajdonképpen mi is a vallásosság? Istent a szeretet vitte rá, hogy embert teremtsen. Tehát szeretetből vagyunk. Szívünk s lelkünk a Teremtőnk, jótevőnk felé óhajtozik; felé hajt a hála és a szeretet. Mi felé, Ő hozzánk hajol, s összeölelkezünk. Egy szent kapocs, barátság szövődik. Ő gyermekévé fogad bennünket, s a boldog mennyország örökösévé tesz. Szálak erednek szívünk mélyéről, melyek az Istenhez húznak, melyek Hozzá kötnek. Ez a vallásosság!

Minél több szál ered meg, annál boldogabbak leszünk. Ha van hitünk, akkor boldogok vagyunk. „*Boldogok, akik nem láttak és hittek*” (Jn 20, 29).

A hit az ég legfőbb ajándéka. Hitünk világánál látjuk az Uristent, most még tükrön át csak homályosan; de benned és bennem is él a remény, hogy egykor színről-színre is fogunk, foglak látni. Az Ő kezéből hull minden áldás reád és reám.

Hiszek Teremtőmben, hiszek az értem halt szerető Krisztusban; a kegyelmeket osztó Szentlélek Istenben!

Antalfy Katinka

Hit, béke és szeretet

...S LÉSZEN VILÁGOSSÁG A SZÍVEKBEN-LELKEKBEN!

Debrecen városában is minden keresztény felekezetű hívő ember szívében s lelkében összeölelkezik a hit, a béke és a szeretet! Ez történik minden év január közepén templomainkban.

Most gondolatban felidézem, és szívem mélyéről előbányászom – még a rendszerváltozás előtti – az első, varázslatos mélységesen megható imaalkalmat. Szokásosan szerdai nap volt. Édesanyámmal együtt már jó korán elindultunk a félhomályban, magunk mögött hagyva lábnyomainkat. A templomba megérkezvén szeretet fogadott bennünket. Mindnyájan, akik ott voltunk az imaalkalmon, kaptunk egy képeslapot, grafikaformában a Szent Anna-templom és a Nagytemplom néznek egymásra. Csodálatos: a katolikusok és a protestánsok szívük templomának kapuját kitárva „ölelik egymást”. A templom zsúfolásig megtelt, még az előtér is. Egy gombostűt sem leejteni, sem megtalálni nem lehetett volna. Együttlétünk legmeghatóbb része akkor következett el, amikor jelentkezéssel jelet adhattunk Fodor András atyának, hogy ajkunkat egyéni imára szeretnének nyitni. Egy nagyobb ministráns fiatalember

törte az utat András atya előtt, aki mikrofonnal a kezében ügyesen lavírozott az óriási tömegben. Édesanyám ült, én álltam. Az állókhoz talán kicsikét könnyebb volt odaférkőznie az atyának. Annyira, de annyira megható volt az egész, hogy elhomályosult, könnybe lábadt szemmel, elzárkózottan szóltam az Úrhoz. Oly jó volt csak úgy spontán, szívből-lélekből jövő tiszta, őszinte szavakkal „bombázni” az Urat! Dicsfénye bevilágította szívemnek kis zugát, és onnan mindenki láthatta sugárzó visszfényét. Körülbelül egy órán keresztül csak imák hangzottak fel a keresztények-keresztények szájából. Mindezek után mindenki kapott egy kis mézes puszedit. Az apácák készítették szorgos kezeikkel. Most, még ilyen sok idő elteltével is hálát adok érte!

Istenem, köszönöm, hogy már nagyon fiatalon, édesanyámmal együtt ezt az utolérhetetlen élményt megélhettem. A szívem-lelkem rejtekében kis lakattal jól elzártam és mindvégig mélységesen őrzöm!

Antalfy Katinka

Hitéleti statisztika

a legfontosabb számok tükrében

	2020. év	2021. év	2022. év
keresztelés	82 fő	124 fő	124 fő
ebből			
fiú	39 fő	58 fő	73 fő
leány	43 fő	66 fő	51 fő
felölt keresztelés	—	6 fő	2 fő
hitoktatáson résztvevő diákok	701 fő	699 fő	702 fő
elsőáldozók	51 fő	58 fő	48 fő
bérmálkozók	4 fő	27 fő	5 fő
áttérés	2 fő	4 fő	1 fő
házasságkötés	49 pár	53 pár	52 pár
temetés	125 fő	156 fő	148 fő
férfi	51 fő	70 fő	71 fő
nő	74 fő	86 fő	77 fő
szentséggel ellátva	25 fő	28 fő	15 fő
egyházfenntartási hozzájárulás	348 befizetés, összege: 8 475 600 Ft	382 befizetés, összege: 8 837 150 Ft	405 befizetés, összege: 10 710 300 Ft

Fotó: Edwin Chen – Unsplash.com

Egy tízezer éves búza újjáéledése

Az emberiség ősi vágya, hogy régmúlt idők élőlényeit múltó poraiból feltámassza. Ez azonban még senki halandónak nem sikerült. Bizonyos részsikerektől eltekintve ez sem növény, sem állat esetén nem vezetett eredményre. Marad tehát az ősi út: alapos utánjárással felfedezni az esetleg még létező ősi fajokat, hogy megtudjuk, milyen növények népesítették be a földet egykoron. Erről szól a világ első kultúr-búzájának, az alakornak a története. Ennek az ő szövetség idején termesztett és fogyasztott búzának a karrierje egyszerűen lenyűgöző.

Az alakor az emberiség első gabonáinak egyike. Lét-rejőtte és termesztésének kezdete tízezer évre nyúlik vissza. Kisázsia ún. „Termékeny félhold” területéhez tartozó Anatóliából eredeztethetjük.

Régészeti magleletekből tudjuk, hogy ez a Kárpát-medencébe nyolcezer évvel ezelőtt bekerült pelyvás búzafaj a római korig általánosan elterjedt volt. Nevét is feltehetőleg valamelyik itt élt őskori kultúrától örököltük. Az idők során a ma általánosan termesztett nagyobb hozamú, de jóval magasabb agrikultúrát és gondoskodást igénylő, magasabb hozamú csupasz, emiatt könnyen csépelhető közönséges vagy vetési búza fokozatosan kiszorította. Hazánkban egészen a 19. századig kisebb területeken még előfordult, ezt követően fokozatosan eltűnt a termesztésből. Változatai Dél-Európában és Anatóliában a 20. század második feléig még szórványosan megtalálhatók voltak. Legtovább Erdélyben, Korond és Bözödújfalú környékén fordult elő. Pelyvátlanításának technikáját, ételkészítésének fortélyait addigra már elfelejtették, emiatt szemterméseit takarmányozásra használták, könnyen fonható szalmájából szalmakalapot (széki kalap), függönyt készítettek.

Az alakor újralfedezése Gyulai Ferenc gödöllői egyetemi tanár, archeobotanikus nevéhez fűződik.

Már 25 éve is elmúlt annak, hogy a Kárpát-medence egyik utolsó, még termesztett tételét felszaporították, a tájfajtat nemesítették, és ma Szarvasgedei alakor néven állami elismerést kapott. Mivel termesztése feledésbe merült, ezért technológiáját a vetéstől a betakarításig, főleg pedig pelyvátlanítását sok kísérletezés után végre sikerült kidolgozni. Vetésterülete országosan már eléri a 30 hektárt.

No de nézzük meg, hogy milyen alternatívát jelent az alakor a ma általánosan elterjedt, mondhatni „agyon-nemesített” közönséges vagy vetési búzával szemben! Ugyan annak – meglehetősen drága – nagyüzemi, zárt

Fotó: Alessandro Zocchi – Depositphotos.com

láncú termesztéstechnológiája soha nem látott terméshozamokat produkál (a beltartalmi értékek csökkenése mellett), persze rengeteg, a környezetre káros műtrágya és növényvédőszer felhasználásával.

Az alakor ezzel szemben biotermesztésre kiválóan alkalmas, alacsony költségvonzatú búzafaj. Terméshozama viszonylag alacsony, de fagyállósága, szárazság- és sötétürése miatt mostoha körülmények között is biztos termést ad. Szárszilárdsága, kórokozók és a kártevőkkel szembeni nagyfokú rezisztenciája lehetővé teszi vegyszermentes termesztését. Betegségellenálló, tápanyagutánpótlást, növényvédelmet nem igényel. Ősszel és tavasszal egyaránt vethető. Különösebb talajelőkészítés sem szükséges számára. Jelentős gyom-elnyomó képességgel bír, sőt a vadak sem károsítják. A vele etetett állatok gyorsan gyarapodtak, de nem zsírosodtak el. Az alakor értékes aminosav- és vitamintartalmánál, gazdag mikroelem összetételénél és alacsony szénhidrát tartalmánál fogva a reformkonyha ideális gabonája lehet.

A teljes kiőrlésű lisztjéből készült kenyér, tészta és étel könnyen emészthető, sokáig eláll és csekély balaszttartalmú. A rozskenyérre hasonlító és a dióskenyérre emlékeztető ízű kenyere igen tápláló és sokáig nem szárad ki. Belőle már sör is készül. Gluténtartalma alacsony és összetételében eltér a közönséges búzában találhatóétól.

Az alakortermesztők elmondásából tudni, hogy a termesztett búza milyen nagymértékben megváltoztatta addigi gondolkodásukat, azt a környezetvédelem és ökológia felé terelve! Ezzel áll teljes összhangban Ferenc pápa Laudato si' kezdetű – ökológia témájú – enciklikája. (2015. nov. 25.) A pápai tekintélyen alapuló konkrét válaszok helyett az enciklika ökológiai megtérésre hív. Ökológiai kiáltvány az emberiséghez, belső megtérést sürget a hívőktől és a laikusoktól egyaránt.

Ez a felhívás célba ért, amikor Czumpf Attila agrármérnök, humánökológus, a Természetes Életmód elnöke az alakor búzáat az „ökológiai megtérés búzájának” nevezte!

A Laudato si’ (Áldott légy) enciklika a Szent Ferenc Naphimnuszának (Laudatio Creaturorum) egyik verssorát idézi. Ferenc pápa is őrá hivatkozik, mint példaképére, hiszen az ő nevét vette fel, amikor Róma püspökévé választották. „Szent Ferenc a pártfogója mindazoknak, akik ökológiai tanulmányokat folytatnak és az ökológia területén dolgoznak (...) szegénysége és egyszerűsége nem merőben külső aszkétizmus volt, hanem valami gyökeresebb lemondás arról, hogy a valóságot pusztá használati tárggyá alakítsa, amely felett rendelkezni lehet.”

Gyulai Ferenc professzor a leendő agrárszakemberek diplomaosztó ünnepségén szintén Szent Ferencre hivatkozik: „Szent Ferenc nem szerepel a tananyagunkban, pedig ezer szállal kötődik a természetvédelemhez. Ő az első természetvédő, akit névről is ismerünk és természetfelfogása rendkívül közel áll hozzánk. Abban a korban élt, amikor az ókori nagy kultúrákhoz hasonlóan a középkorban is kezdték azt hirdetni, hogy minden te-

remtmény egyenlő. Szent Ferenc és szerzetes követőinek embereszménye a szelíd, a világgal és önmagával harmóniában élő ember volt. A természet csodálata és megbecsülése minden élőlényével együtt Assisi Szent Ferenc természetfelfogásában bontakozik ki a maga teljességében. A természet megőrzése és szeretete az ember legfőbb küldetése ezen a Földön és nem másodlagos, haszonelvű parancsolat.”

Ezt a szeretetet olyan tömören és szívhez szólóan azóta sem fogalmazta meg senki úgy, mint ő fő művében, a Cantico di Frate Sole, azaz a Naphimnusz 9. versszakában:

„Áldjon, Uram, téged Földanya nénénk,
Ki minket hord és enni ad.
És mindennemű gyümölcsöt terem,
füveket és színes virágokat.”

A szentek tehát nemcsak a hit világában példaképeink. Valóban nevelnek minket, ahogy néhai Seregély István érsek úr egyik könyvében bölcsen megfogalmazta.

Dr. Szabó Alexandra Olga

A bűnbánat gyümölcsei

„Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcseit” – olvashatjuk Máté evangéliumában Keresztelő János határozott felszólítását. A bűnbánat elsősorban az Úrral való kapcsolatunkat érinti, de kötődik a felebaráttal való kiengesztelődéshez is. Ha az ember látja a bűn rútságát, csúnyaságát, hiábavalóságát, undokságát, akkor ettől szabadulni akar. De ez saját erejéből nem fog menni. Nyomasztja a bűn sötétsége, a szeretet hiánya, az irány elvesztése. Érzi, valami nincs a helyén. Ezért kell bízalommal kiáltani a mélységből az Úr felé: Uram, keresem arcodat és kezedet! Ha ennek a jelét, hatását érzem, jön a gyümölcs, az elhatározás: én oda többé vissza nem esek.

A bűnbánat gyümölcsei

1. Az öröm az első és legfőbb gyümölcs. Érzem és élem az Úr vonzását, hiszen élem jön és felemel, átölel, megcsókol. Nem ítélek el.

2. Áldott gyümölcs a bűnbánatnak a béke, amely eltölti a lelket. Szűnik a vihar. Ajándék a jézusi béke, ezután elfogadja a lélek az Isten akaratát, a napi szenvedést, a méltánytalan helyzeteket.

3. Az *irgalom* a bűnbánat következő gyümölcse. Felismerni és elfogadni az isteni irgalmat, rádöbbenni arra,

hogy nekem is ezt kell gyakorolnom és élnem. Itt nincs érdem, nem hivatkozhatok semmire, mert az Úr jóságából újra élek. Nekünk is alá kell szállni, hogy másokat tudjunk felemelni.

4. A *hála* is fontos és méltó bűnbánati gyümölcs. Az Úr iránt kell hálásnak lenni, neki kell köszönetet mondani mindenért és mindenkor. Földi hívásunk a hála zengése, de napi imáinknak is kísérője kell, hogy legyen. „Hála Istennek.” Aki hálátlan, nem méltó a keresztény névre.

5. A bűnbánat ízes és méltó gyümölcse a *megbocsátás*. Elfogadni és tovább adni, ez ennek a menete. Őszintén kell megbocsátanunk az ellenünk vétőknek, hiszen mi is vétünk ellenük. Ha ez létünkkel válik, akkor állhatunk az Úr elé bocsánatért esdekelni. A megbocsátás felemel, a megbocsátás hasonlónak tesz az Úrhoz.

6. A *vezeklés, engesztelés* – magunkért, a közösségért, a nemzetért, a világért – a legmagasabb szintje a bűnbánati lelkületnek.

Ha várjuk az Úrral való újabb és gazdagabb találkozást, és éljük a bűnbánattartást, akkor minden bizonyosan érlelődik a gyümölcs is. A gyümölcs érlelődéséhez is idő kell, az Úrral való együttlét mint a nap érleli. Ennek pedig mindig itt van az ideje.

Orosz Lőrinc, ny. plébános

Nagybőjti tartósélelmiszer-gyűjtés

Ezzel egy ősegyházi hagyományt elevenítünk fel, hiszen az első század keresztényei a szentmisére hozták magukkal a szegényeknek szánt adományaikat. Az ő példájukat követve, kérem, március 31-ig hozzák el a vasárnapi és a hétköznapi szentmisékre tartósélelmiszer-felajánlásukat és adják le a sekrestyében vagy a plébániairodában. A legkisebb adománnyal is a felebaráti szeretet csodája valósul meg közöttünk.

- **A templomainkban összegyűjtött** élelmiszerek nemcsak táplálékot jelentenek, hanem üzenetet is visznek magukkal, a Gondviselő Isten kézzelfogható szeretetét a nélkülöző családokba.
- **Ha hívjuk** az adományvonalat a 1356-os telefonszámon, hívásonként 500 forinttal segítjük a Katolikus Karitászmunkáját.
- **Március 18-án**, szombaton 9.00 – 16.00 óra között a férfiak lelkinapon vehetnek részt Szabó József atya, az Egri Érseki Papnevelő Intézet spirituális vezetőjével.
- **Március 24-én 17.15-től** gyermekkeresztút tartunk.
- **Március 25-én**, szombaton 9.00 – 16.00 óra között a nők lelkinapon vehetnek részt, amelyet Keresztes Ilona, Prima Prímissima-díjas újságíró, a Kossuth Rádió Vendég a háznál c. műsorának vezető szerkesztője vezetésével.
- **Mindkét lelkinapot** Nyíregyházán a Magyarok Nagyasszonya-társszékesegyházban rendezik meg. A lelkinapon való részvétel mindenki számára ingyenes, de előzetes online regisztrációhoz kötött. Jelentkezni az Egyházmegyei Lelkipásztori Intézet honlapján található regisztrációs űrlap kitöltésével lehet.
- **Virágvasárnap, ápr. 2-án 15.00 órakor** kezdődik a városi keresztút, amelynek az elején barkaszentelésen vehetünk részt.
- **Virágvasárnap, nagyhétfőn és nagykedden** az esti szentmisében lesz a nagybőjti lelkigyakorlatunk, amelyet Lóczi Tamás, egri spirituális atya fog vezetni.
- **A szentmisék előtt már 1 órával** több gyóntató fog a hívek rendelkezésére állni szentgyónásuk elvégzésében. A prédikáció alatt nem lesz gyóntatás. Ha szükséges, a szentmisék után is lesz gyóntatás.

A húsvéti szent háromnap szertartásai

NAP	ÓRA	SZERTARTÁS
NAGYCSÜTÖRTÖKÖN	10.00	Kriszmaszentelési szentmise Nyíregyházán a társszékesegyházban
	18.00	Püspöki szentmise az utolsó vacsora emlékére. Virrasztás.
	19.00	Jeremiás siralmainak éneklése
NAGYPÉNTEKEN (szigorú böjt)		A nagypénteki és nagyszombati SZENTSÍRŐRZÉS egy-egy órájához feliratkozhatnak a sekrestyében.
	15.00	Az isteni irgalmasság rózsafüzére és litániája; szentsírlátogatás
	17.15	Keresztút
	18.00	Urunk szenvedésének ünneplése
NAGYSZOMBATON	07.00	7 órától szentsírlátogatásra betérhetünk a templomba!
	20.00	Húsvéti vigília és körmenet a Szent Anna utcán
HÚSVÉTVASÁRNAP		A megszokott órákban lesznek a szentmisék. A reggeli szentmisék végén tartunk ételszentelést.
HÚSVÉTHÉTFŐ		Vasárnapi miserend tartunk.

GYÓNTATÁSI ÜGYELET

nagycsütörtök	06.30–08.30; 17.00–18.00
nagypéntek	07.00–10.00; 17.00–18.00
nagyszombat	07.00–10.00; 18.30–20.00

- **Május 7-én** 10 órakor ünnepeljük az elsőáldozást.
- **Május 28-án** bérnálás a 10 órai szentmisén